

Tesi

Kasvuyrityspulssin päivitys

25.4.2022

Saatesanat

Koronakriisin esiin nostama tarve reaaliaikaiselle talouden tilannekuvalla on Ukrainan sodan ja virusvarianttien myötä ajankohtaisempi kuin koskaan. Yhtäaikaiset ja monimutkaiset shokit taloudelle ovat vaikeasti hahmotettavia kokonaisuuksia ja signaalit voivat monesti olla myös ristiriitaisia keskenään.

Ukrainan sodan ja omikron-variantin aiheuttaman epävakauden johdosta olemme tehneet rajatun päiväyksen kasvuyrityspulssiin Teollisuuden, Informaatio- ja viestintätoimialan sekä Majoitus- ja ravitsemustoimialan osalta. Tavoite on ollut täydentää joulukuussa toteutettua laajempaa kyselytutkimusta valikoitujen toimialojen osalta. Kysely on toteutettu valikoitujen toimialojen identtisellä otannalla ja kysymykset ovat vertailukelpoisia edellisen, joulukuussa toteutetun, tutkimuksen kanssa. Tuloksia tulee käsitellä suuntaa-antavana ja aikaisempien kokemusten perusteella etenkin taloudellisen shokin alkuvaiheessa muutosten arvioiminen on haastavaa yrityksille.

Kysely on tehty yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa ja kyselyn suunnittelussa on ollut apuna myös ammattilaisia Suomen Pankista ja Etlasta. Tutkimuksen dataa pyritään hyödyntämään mahdollisimman laajasti eri sidosryhmien kanssa ja se täydentää koronakriisin aikana kertynyttä tutkimusmateriaalia.

Teemme ensi syksynä jälleen laajemman tutkimuksen, jolloin myös Ukrainan sodan aiheuttamat vaikutukset talouteen on kyetty hahmottamaan tarkemmalla tasolla. Muutokset toimitusketjuissa voivat johtaa monimutkaisiin kerrannaisvaikutuksiin, joiden arvioiminen ei ole vielä näin lyhyellä aikavälillä mahdollista.

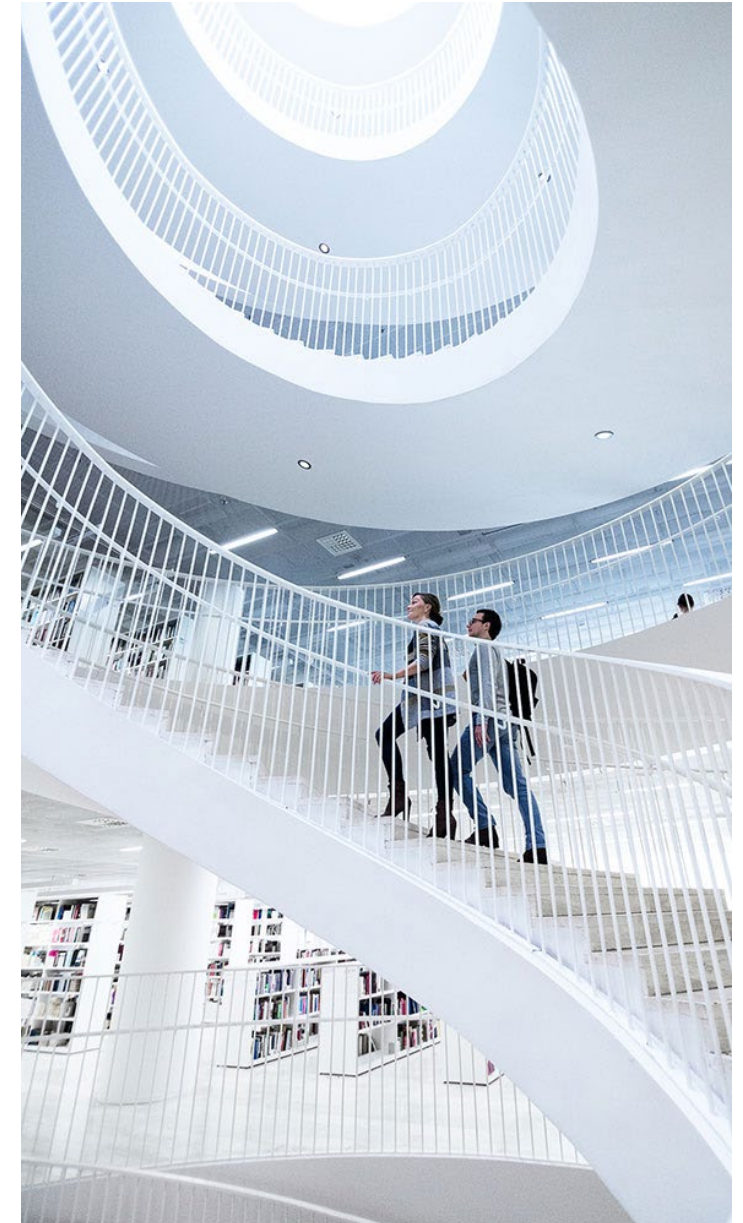
Haluamme kiittää kaikkia kyselytutkimuksen suunnittelussa ja toteutuksessa auttaneita yhteistyökumppaneita. Näkemyksenne ja kokemuksenne ovat olleet merkittävässä roolissa viimeisten vuosien aikana.

Henri Hakamo

Klaus Majanen

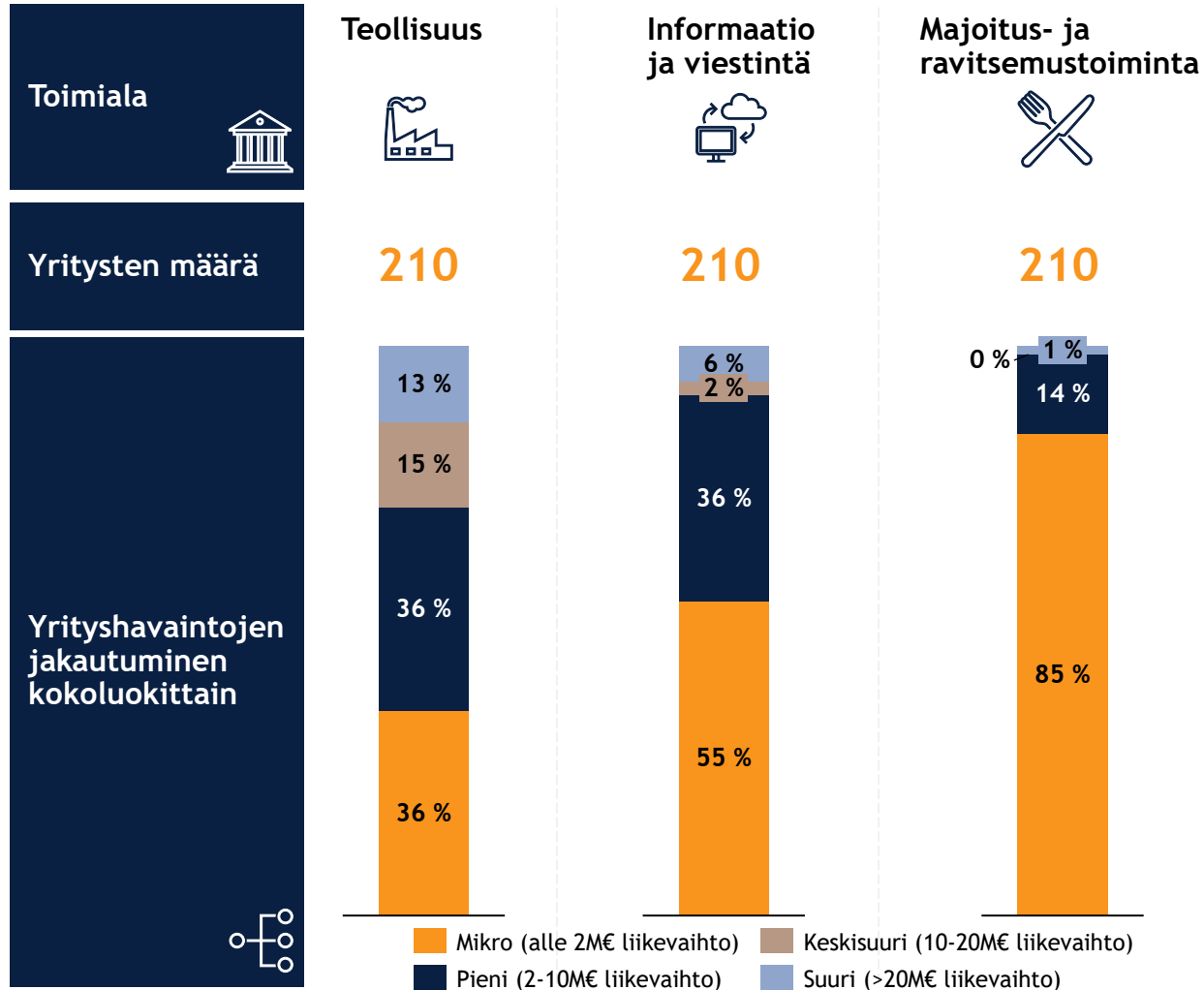
Chief Digital Officer

Analyst

Tutkimuksen perustiedot

Otos

Rajaukset

- Kyselyn toteutus**
  - ◆ Puhelinhaastattelu (kesto ~10 min)
  - ◆ Toteuttajana Taloustutkimus
  - ◆ Kysely toteutettiin 24.03.–08.04.2022
- Sektorien ja yritysten valinta**
  - ◆ Yrityspulssin päivitykseen on valittu kolme referenssitoimialaa. Otos ei edusta laajasti koko kansantaloutta eikä tuloksia tule yleistää muille toimialoille.
  - ◆ Yritysten liikevaihdon yläarvoa ei ole rajattu
  - ◆ **Alle viiden henkilön yritykset on rajattu kyselyn ulkopuolelle**
- Otoksen muodostamislogiikka**
  - ◆ Kyselyotos jaettiin kunkin toimialan sisällä tasan kolmen eri kokoluokan kesken (<2 M€, 2–10 M€ ja >10 M€ liikevaihto). Isompia yrityksiä on pyritty priorisoimaan otoksen sisällä.
  - ◆ Tutkimuksen liitteenä löytyy tarkat kuvaukset lopullisesta otoksesta, sekä tutkimuksen virhemarginaalit TOL 1 - ja TOL 2-tasoilla.
  - ◆ Toimialoja ei ole tuloksissa painotettu BKT:n, henkilöstömäärän tai yritysten lukumäärän mukaan. Kaikki vastaukset ilmentävät eri toimialojen keskimääräistä tilannetta ja merkitys talouteen vaihtelee toimialakohtaisesti.

Johdon tiivistelmä

Havainnot

Odotukset vuodelle 2022 ovat heikentyneet

- Vuoteen 2022 lähdettiin optimistisin odotuksin ja liikevaihdon ja kannattavuuden ennustettiin parantuvan merkittävästi läpi toimialojen. Päivityksen perusteella yritysten odotuksen kuluvalle vuodelle etenkin teollisuudessa ovat heikentyneet, vaikkakin kasvun odotetaan edelleen jatkuvan.

Teollisuudessa toimitusketjut ja kustannusten nousu haastavat yrityksiä

- Teollisuuden merkitys Suomen kansantaloudelle on erittäin merkittävä ja pienetkin muutokset vaikuttavat laajasti. Erityisesti alihankintaketjuissa tapahtuvat häiriöt voivat johtaa laajoihin kerrannaisvaikutuksiin ja ne voivat myös realisoitua nopeasti.
- Yritykset myös odottavat sodan aiheuttavien häiriöiden kasvavan nykyisestä. Tilauskirjat kuitenkin vaikuttavat olevan vielä toistaiseksi hyvällä tasolla eikä laajamittaista häiriötä ole vielä toistaiseksi havaittavissa.

Informaatio- ja viestintätoimialalla teollisuutta vakaammat näkymät

- Informaatio- ja viestintätoimialalla vaikutukset vaikuttavat toistaiseksi olevan maltillisempia ja toimiala selvinnee nykyisestä tilanteesta teollisuusyrityksiä paremmin. Vaikka kasvun odotetaan jatkuvan vahvana, odotetaan kannattavuuden laskevan läpi linjan.

MARA-sektorilla omikronin vaikutukset väliaikaisia

- Majoitus- ja ravitsemustoimialalla odotukset kasvun osalta ovat omikronista huolimatta jopa parantuneet. Myös häiriöt toimitusketjussa ovat pienentyneet merkittävästi ja työntekijöiden saatavuus parantunut.
- Kustannuspaineet ja inflaatio heijastuvat kuitenkin selkeästi joulukuun näkymää heikompana kate-ennusteena.

Sodan suorat vaikutukset yrityksiin rajallisia

- Sodan suorat vaikutukset yrityksiin ovat rajallisia, mutta muuttunut makroympäristö haastaa yrityksiä reagoimaan inflaation ja korkojen nousun tuomiin haasteisiin.
- Suorat vaikutukset ovat pitkälti myös korvattavissa seuraavien 12 kuukauden aikana.

Joulukuun tilanteeseen nähden positiivinen näkymä on heikentynyt ja erityisesti katteiden oletetaan tippuvan kuluvan vuoden aikana

Toimiala

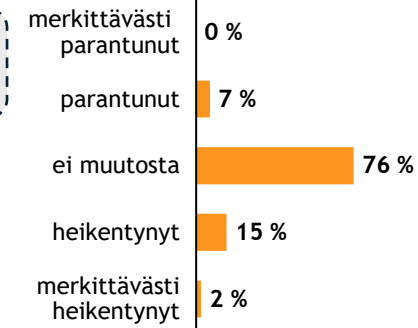
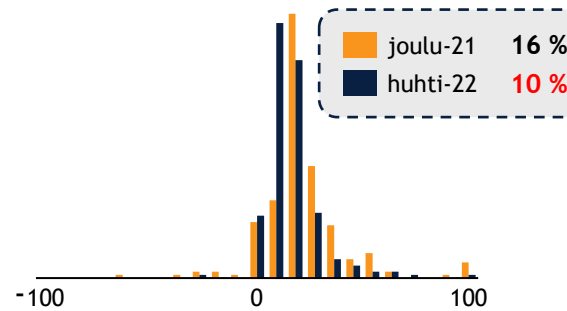
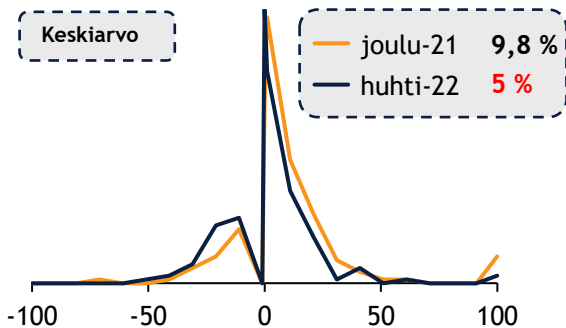
Vuoden 2022 liikevaihdon kasvu*
jakauma, % vastanneista

Vuoden 2022 käyttökate**
% liikevaihdosta

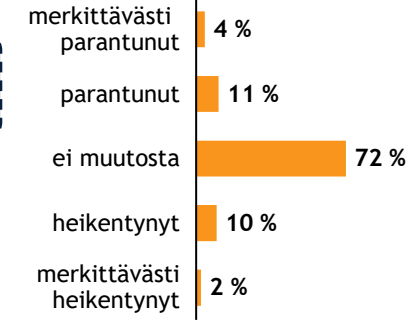
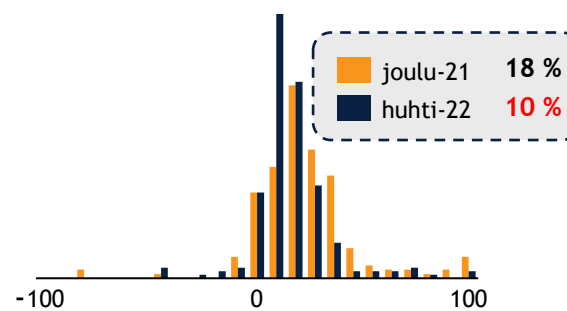
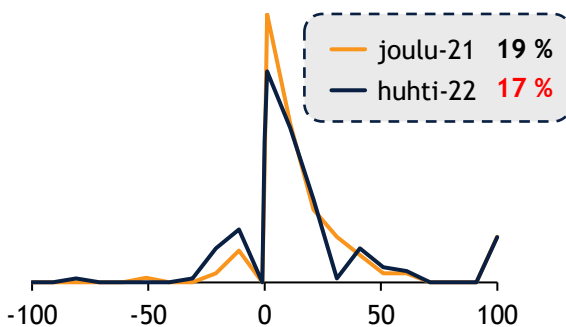
Yritysten maksuvalmius***
Muutos vuodelusta

Kommentit

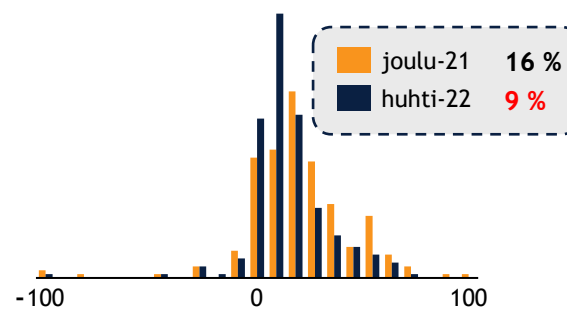
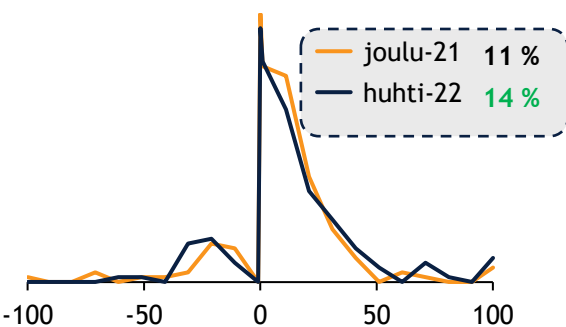
Teollisuus

Informaatio ja viestintä

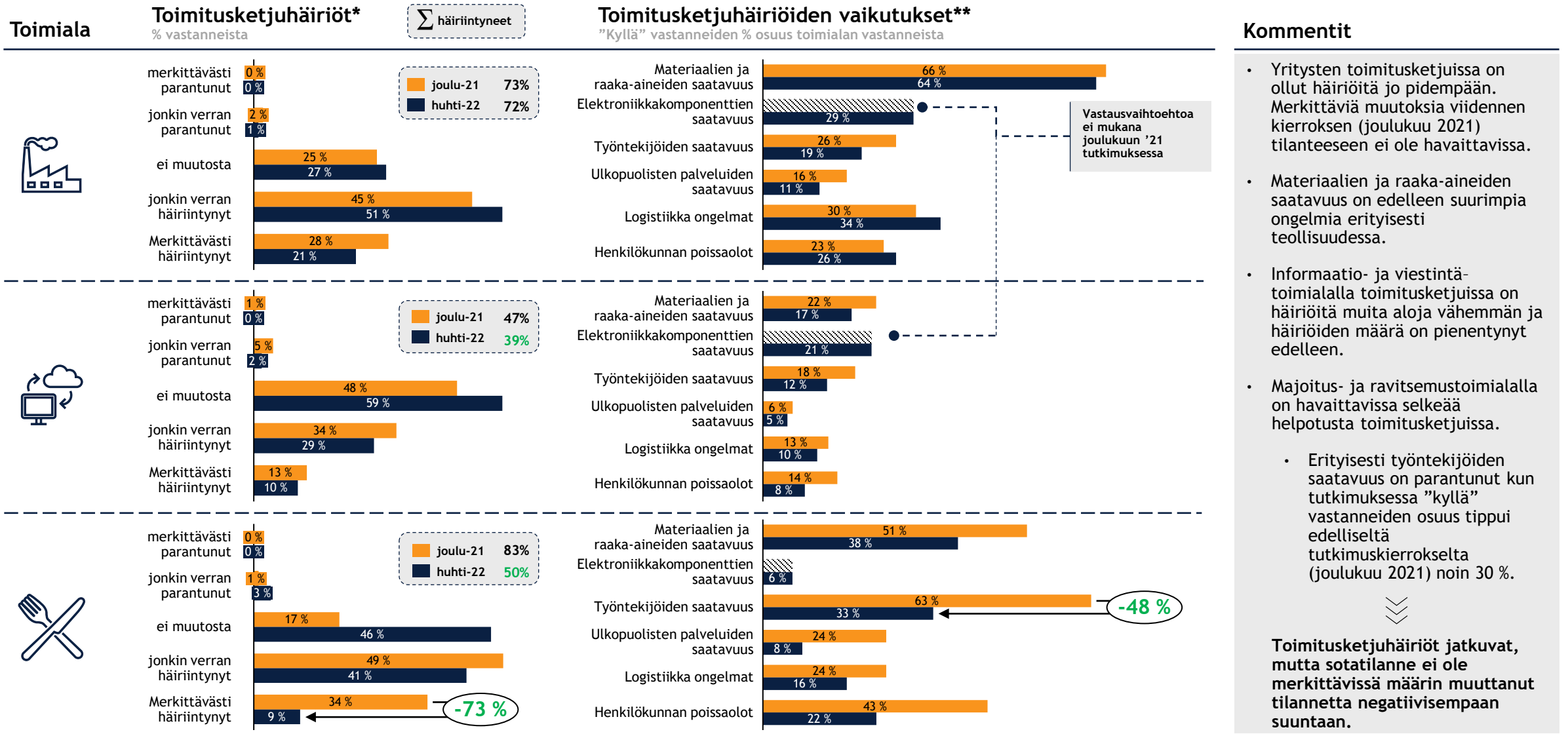

Majoitus- ja ravitsemustoiminta

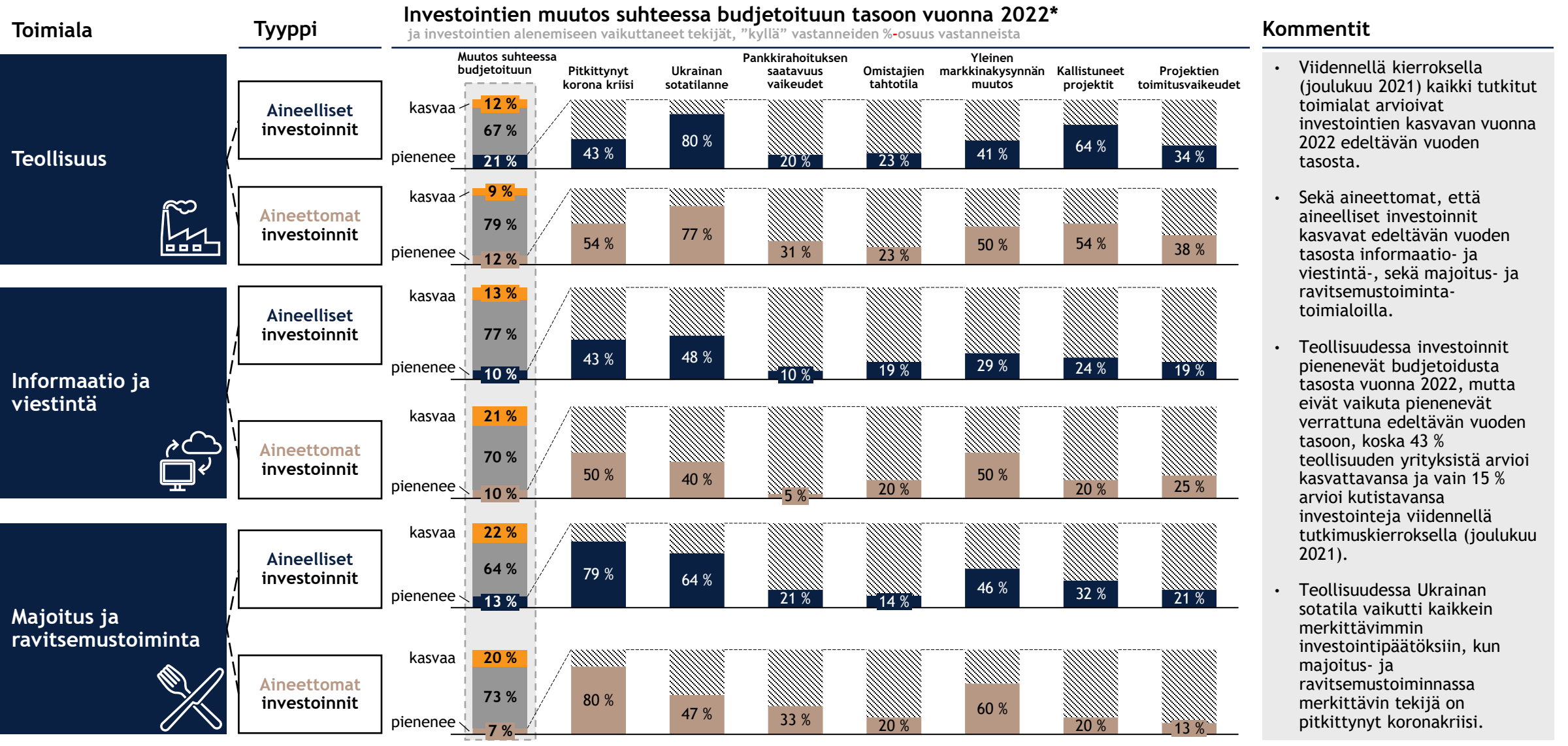

- Teollisuuden liikevaihdon kasvu hidastui, sekä käyttökate ja maksukyky heikkenivät viime vuoden näkymiin verrattuna.
- Teollisuusyritykset odottavat kuitenkin liikevaihdon kasvua ja positiivista käyttökatetta vuodelle 2022.
- Informaatio- ja viestintätoimialan yritysten kasvunäkymät heikkenivät vain hieman viime vuoden näkymistä, mutta yritysten käyttökate heikkeni huomattavasti.
- Toimialan maksukyvyssä ei tapahtunut vuoden alusta merkittäviä muutoksia.
- Majoitus- ja ravitsemustoiminnan kasvunäkymät ovat lievästi positiiviset viime vuoden näkymiin verrattuna, mutta toimialan yritysten kannattavuus heikkeni huomattavasti viime vuoden näkymistä, säilyen kuitenkin varsin hyvällä tasolla.

Teollisuutta lukuun ottamatta toimitusketjühäiriöissä on havaittavissa lievää helpotusta

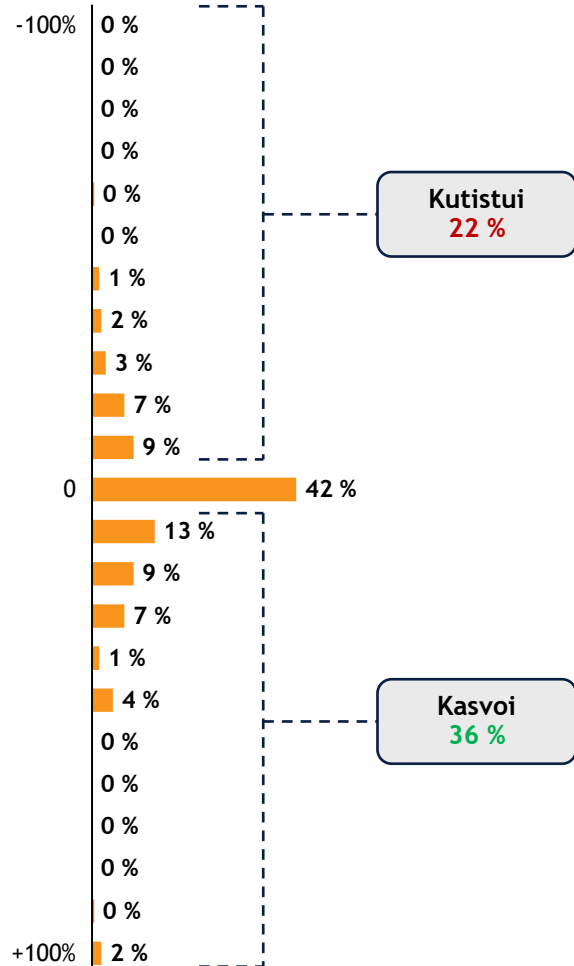

Muutokset investoinneissa suhteessa suunniteltuun tasoon ovat maltillisia, mutta erityisesti teollisuudessa tilannetta tulee seurata

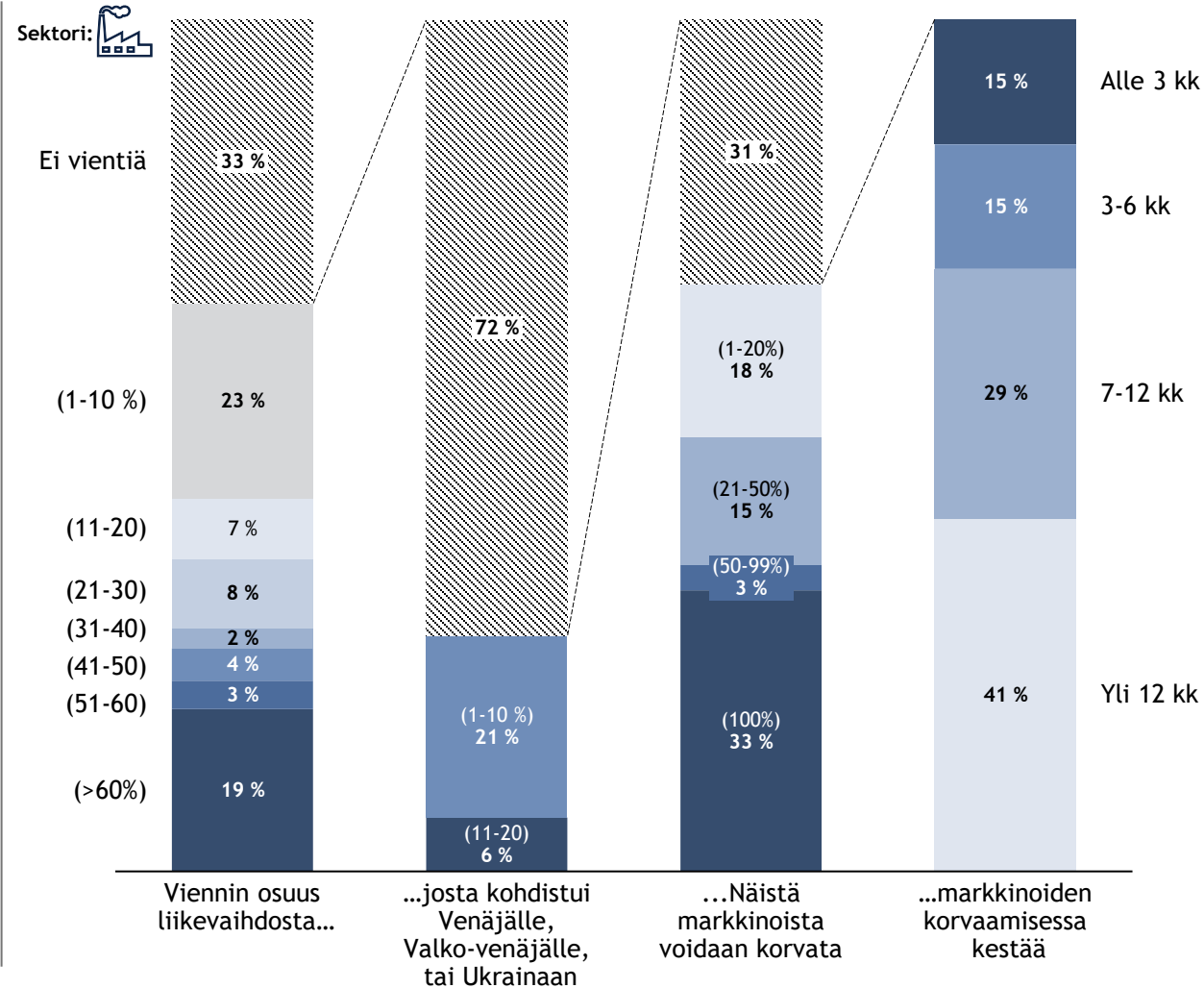

Teollisuuden tilauskertymä kasvoi vuoden alusta, sotatilasta johtuvan viennin alentuman vaikutukset rajallisia liiketoimintaan

Tilauskertymän muutos vuoden alusta*
% vastanneista

Viennin jakautuminen sota-alueille ja korvaavien markkinoiden löytäminen**
% vastanneista

Kommentit

- Teollisuuden tilauskertymässä on lieviä positiivisia muutoksia vuoden alkuun verrattuna. 36 % vastanneista arvioi tilauskertymänsä kasvaneen ja 22 % arvioi tilauskertymänsä kutistuneen vuoden alusta.
- 67 % teollisuusyrityksistä vastasi ainakin osan liikevaihdosta olevan vientiä.
- Tästä viennistä vain murto-osa (noin 2 %) kohdistui Venäjälle, Valko-Venäjälle-tai Ukrainaan.
- 69 % yrityksistä, joilla oli sota-alueille vientiä arvioi voivansa korvata tämän viennin alenemisen uusilla markkinoilla ainakin jossain määrin.
- 59 % yrityksistä arvioi voivansa korvata sotatilan seurauksena menetettyjä markkinoita alle vuodessa.

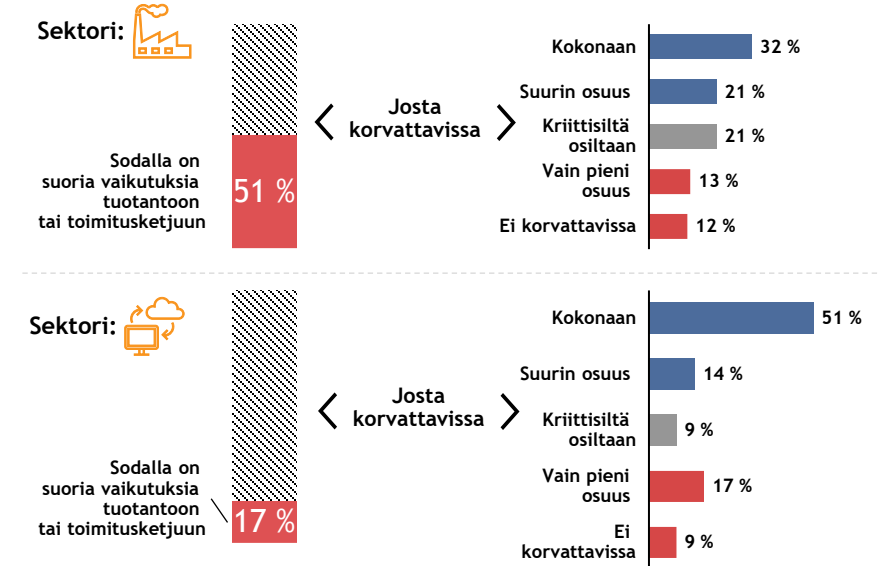
Viennin alentumisen suorat vaikutukset teollisuuden pk-yrityksiin ovat varsin rajallisia.

Ukrainan sodalla on merkittäviä negatiivisia vaikutuksia kaikissa tutkituissa toimialoissa ja vaikutusten odotetaan voimistuvan

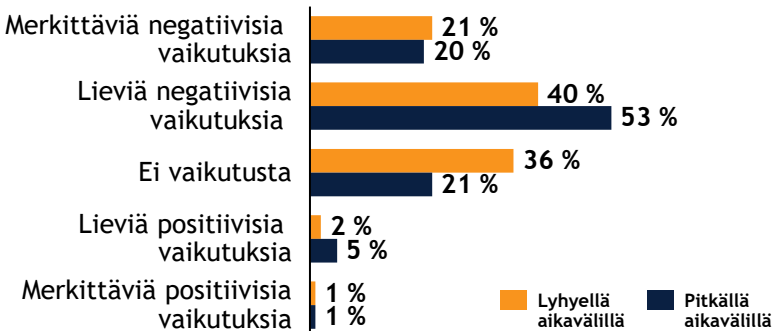
- Suurin osa yrityksistä uskoo, että Ukrainan sodalla on vaikutuksia liiketoimintaan niin lyhyellä aikavälillä (kevät ja kesä 2022), kuin pitkälläkin aikavälillä (syksy ja talvi 2022-2023).
- Eniten sodalla on vaikutuksia teollisuudessa, jossa sotatilanne vaikuttaa suoraan sekä liiketoimintaan (60-70 % vastanneista), että tuotantoon (51 % vastanneista).
- Informaatio- ja viestintätoimialan vastanneista vain 5 % arvioi sodan tuottavan merkittäviä negatiivisia vaikutuksia liiketoimintaan. Tämän lisäksi 17 % toimialan vastanneista arvioi sodan tuottavan suoria vaikutuksia tuotantoon tai toimitusketjuihin. 74 % vastanneista uskoi kuitenkin voivansa korvata sodan tuotannolliset vaikutukset ainakin kriittisiltä osiltaan.
- Majoitus- ja ravitsemustoiminnan vastanneista 69 % arvioi sodan vaikuttavan liiketoimintaan lyhyellä aikavälillä, ja 70 % arvioi sodan vaikuttavan liiketoimintaan pitkällä aikavälillä.
  - Toimialan yritykset ovat havainneet, että kansainvälisten asiakkaiden osalta kyselyiden määrä on jo pienentynyt (17 % vastanneista) ja varauksia on peruttu (26 % vastanneista).

Sodan vaikutukset tuotantoon ja toimitusketjuihin** % sektorin vastanneista

Sodan vaikutukset liiketoimintaan*

% sektorin vastanneista

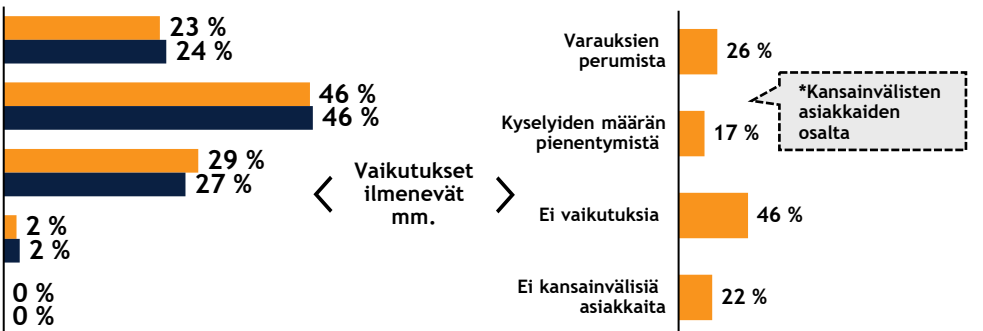
Teollisuus

Informaatio ja viestintä

Majoitus- ja ravitsemustoiminta

Inflaation kiihtyminen muuttaa toimintaympäristöä nopealla tahdilla ja haastaa yrityksiä mukauttamaan toimintaansa

Ka. tuotantopanosten hintojen nousu vuoden alusta*

15 %

- 91 % teollisuuden yrityksistä vastasi tuotantopanostensa hintojen nousseen vuoden alusta

5 %

- 60 % informaatio ja viestintä -toimialan yrityksistä vastasi tuotantopanosten hintojen nousseen vuoden alusta

9 %

- 75 % majoitus ja ravitsemustoiminta -alan yrityksistä vastasi tuotantopanosten hintojen nousseen vuoden alusta

Ka. tuotteiden hintojen nousu vuonna 2022***

11 %

- 88 % uskoo nostavansa tuotteidensa hintoja vuoden 2022 aikana

4 %

- 63 % uskoo nostavansa tuotteidensa hintoja vuoden 2022 aikana

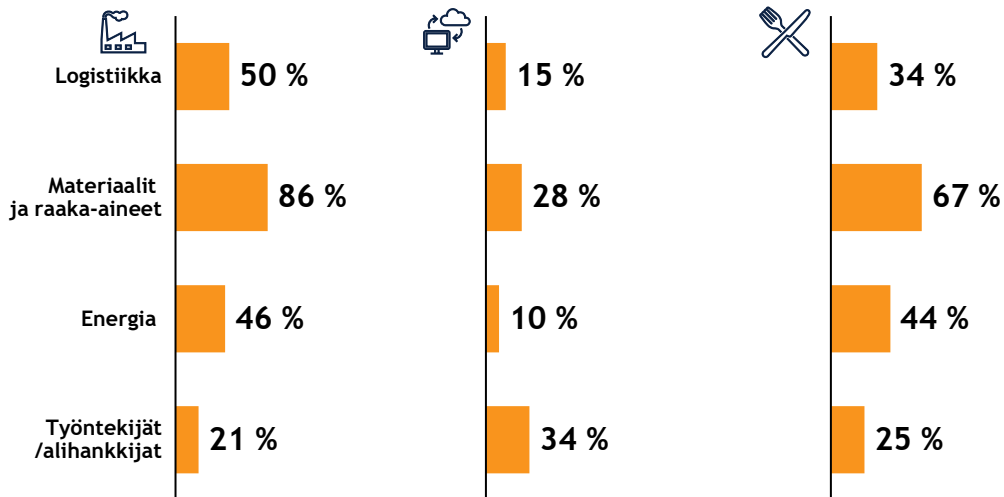
8 %

- 88 % uskoo nostavansa tuotteidensa hintoja vuoden 2022 aikana

Kommentit

- Tuotantopanosten hinnat ovat nousseet erittäin nopeasti vuoden alusta erityisesti teollisuudessa. Eniten hintojen nousu vaikuttaa kohdistuvan raaka-aineisiin ja materiaaleihin.
- Palkkojen uskotaan nousevan merkittävästi vuoden 2022 aikana. Eniten palkat nousevat majoitus- ja ravitsemustoimintatoimialan yrityksissä, jossa työntekijöiden saatavuudessa on ongelmia.
- Vastanneet yritykset arvioivat tuotteiden ja palveluiden hintojen nousevan myös merkittävästi mutta eivät tarpeeksi, jotta tuotantopanosten hintojen nousu saataisiin kokonaisuudessaan katettua. Tämä johtaa lievään katteiden kaventumiseen.
- Erityisen suuri ero tuotantopanosten ja tuotteiden hintojen nousun välillä on teollisuudessa, jossa erotus on jopa 3,5 %.

Tuotantopanokset joihin hintojen nousu erityisesti kohdistui**

Suurin osa yrityksistä odottaa noin 2-5% nousua palkkoissa

Ka. palkkojen nousu vuonna 2022***

2,8 %

- 94 % uskoo työntekijöiden palkkojen nousevan vuonna 2022

4 %

- 91 % uskoo työntekijöiden palkkojen nousevan vuonna 2022

4,2 %

- 81 % uskoo työntekijöiden palkkojen nousevan vuonna 2022